

да бъде записан при архимандрит М. Райкович в Галац⁹.

Интересни данни за спомоществатели от града, както и за професиите им откриваме в „Смесна китка“¹⁰. Списанието подпомагат шестнадесет граждани и двама жители на голямото село Керека. От тях четирима са учители, един църковен епитроп и един земеделец. Прегледът на кратките бележки и редакционните уточнения към имената на дарителите и абонатите в спомоществателните списъци на възрожденската периодика налага извода, че дарителите-дряновци са образовани граждани, учители, ученици, духовници, занаятчии и търговци. Ученикът Янко Христов Куюмджийски е абониран от своите вуйчовци за сп. „Слава“¹¹. Младежите от Дряново, членове на Русенското читалище „Зора“, Киро /Кирил/ Н. Дряновски и Тодор Димитров Чунчулов, занаятчия, както и главното дряновско училище също получават това списание¹². Читалище „Общий труд“ предлага на своите членове сп. „Училище“, дарено от родения в с. Плачка, Дряновско, Нено Велков, жител на Гюргево¹³.

Абонатите предпочитат научно-популярни, общообразователни и нравоучителни списания, исторически и литературни четива, но следят и просветно-педагогическото и методическо сп. „Училище“. От вестниците избират либералните, дори умерено либералните. Не са им чужди както традиционно информационните, например „Цариградски вестник“, така и официоза „Дунав“, дори протурския обществено-политически вестник „Турция“. Следователно въз основа на списъци на абонати дряновското общество може да се характеризира като традиционно, по-скоро политически консервативно, отколкото радикално, но любопитно и отворено към света, готово да усвоява нови идеи и практики. Фактите доказват, че дряновци пазят старите, унаследени порядки /пристрастието към нравоучителни четива/ и са патриотично ориентирани /даренията на изселилите се/. Те са готови за модерните времена /читалището им е абонат на научно-популярна литература. Политическата ориентация на абонираната от местната общност преса подсказва колко трудно и колебливо дряновци преодоляват консерватизма си. Показателно е, че политическият емигрант Пенчо Раданов, търговец в Гюргево, който не се обвързва с по-ранните революционни вестници, а става разпространител на болградския „Български глас“ - вестник, който в края на 1876-пролетта на 1877 г. се насочва към една прагматична, но умерена политическа национална програма¹⁴. От друга страна дряновци следят информацията в пресата /моден подход за формиране на мнение или за практическо приложение/, разширяват своята образованост и се запознаят със световните събития, като новостите чрез читалището достигат и до най-бедните или неграмотни жители. В заключение обемът и харак-